Lieta Nr.A420625910

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2011.gada 22.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Ozola,

piedaloties pieteicējam *J.Z.*, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa pārstāvim *G.R.* un trešajai personai *M.P.*,

atklātā tiesas sēdē Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.Z.* (turpmāk tekstā – pieteicējs) pieteikumu par Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa priekšnieka pienākumu izpildītāja 2010.gada 22.februāra lēmuma Nr.VP2/PD070256 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa priekšnieka pienākumu izpildītājs, izskatot *M.P.* apstrīdēšanas iesniegumu, 2010.gada 22.februārī pieņēma lēmumu Nr. VP2/PD070256 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atcēla Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas (turpmāk – Policija) inspektora 2009.gada 16.decembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un izbeidza lietu.

Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] 2009.gada 16.decembrī Policijas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu un pieņēma lēmumu Nr.VP2/PD070256, ar kuru konstatēja, ka *M.P.* 2009.gada 24.septembrī plkst.18.10, vadot automašīnu Audi A4 ar reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* (turpmāk – automašīna Audi) Pļaviņu novadā, Klintaines pagastā, uz ceļa Rīga-Daugavpils 117,6km, un veicot tajā pašā virzienā pa priekšu braucošā motocikla ar reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* (turpmāk – motocikls) apsteigšanu, izvēlējās intervālu, kas nenodrošina ceļu satiksmes drošību, kā rezultātā notika sadursme. *M.P.* piemērots administratīvais sods - brīdinājums par administratīvo pārkāpumu atbildība, par kuru noteikta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) $149.^{8}$ panta 25.daļā.

[1.2] Izskatot *M.P.* apstrīdēšanas iesniegumu, Lēmumā secināts, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem nav pierādīts fakts, ka *M.P.* būtu izdarījis administratīvo pārkāpumu par ko atbildība paredzēta LAPK $149.^{8}$ panta 25.daļā. Proti, automašīnas vadītājs *M.P.*, veicot apdzīšanas manevru, iebraucot pretējā braukšanas joslā un atgriežoties iepriekšējā braukšanas joslā, to pabeidzis pilnībā. Līdz ar to, motocikla vadītājam (pieteicējam) jebkurā gadījumā, tiklīdz braukšanas joslā pirms viņa pārkārtojās autovadītājs *M.P.*, bija nepieciešams novērtēt distanci līdz tam un, ja vajadzīgs, to palielināt.

Konkrētajā gadījumā pieteicējs pa brīvo ceļa malu, kas tajā brīdī vēl nebija aizņemta, ar paātrinājumu mēģinājis tikt garām automašīnai Audi, bet tas nav izdevies un notikusi sadursme, pieteicējam aizķerot automašīnas labo sānu un spoguli, pēc kā viņš nokritis.

[1.3] Ņemot vērā konstatēto, Lēmumā secināts, ka pieteicējs, apsteidzot automašīnu Audi pa labo pusi, nav ievērojis intervālu, kas bijis par iemeslu ceļu satiksmes negadījumam. Līdz ar to nevis *M.P.*, bet gan pieteicējs ar savām darbībām ir pārkāpis Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 119.punktā noteiktās prasības par ko atbildība paredzēta LAPK $149.^{8}$panta 25.daļā.

[1.4] Lēmumā konstatēts, ka eksperta atzinums *neiztur kritiku*, jo ir pretrunā ar lietā konstatētajiem faktiem. Līdz ar to atzīst, ka ceļu satiksmes negadījuma izraisītājs ir pieteicējs,

bet ņemot vērā LAPK 37.pantā noteikto termiņu, lietvedībā administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama – pieteicēju nevar saukt pie administratīvās atbildības.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 30.aprīlī saņemts pieteicēja pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu, pamatojot to, ka automašīnas vadītāja (*M.P.*) vaina ir pierādīta ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja 2009.gada 27.novembra atzinumu, bet *M.P.* apstrīdēšanas iesniegumā izteiktie apsvērumi neatbilst patiesībai un viņa sniegtā informācija ir sagrozīta.

[3] Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirknis (turpmāk arī - atbildētājs) rakstveida paskaidrojumos tiesai pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojot to ar Lēmumā norādītiem apstākļiem, papildus norādot, ka eksperta atzinums konkrētajā administratīvajā lietā nevar kalpot par pierādījumu, jo nav pamatots un ir pretrunā ar pārējiem lietā konstatētajiem faktiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs prasījumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā izteiktajiem argumentiem.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasījumu neatzina, norādot, ka eksperta atzinums ir tikai viens no pierādījumiem lietā un tas ir pretrunā citiem lietā esošajiem pierādījumiem – fotouzņēmumiem, personu paskaidrojumiem, kā arī atzinums satur pretrunīgus konstatējumus, ka gan motociklists, gan autovadītājs nav ievērojis Ceļu satiksmes noteikumus.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus kopsakarā ar tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, atzīst, ka pieteikums apmierināms.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, kurš no satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītājiem ir izraisījis ceļu satiksmes negadījumu un vai pamatoti atzīts, ka tikai pieteicēja rīcībā ir saskatāma Ceļu satiksmes noteikumu prasību neievērošana, par ko atbildība noteikta LAPK 149.^{8} panta 25.daļā.

[7] Atbildētājs, izvērtējot lietā esošos pierādījumus un pieņemot pārsūdzēto Lēmumu, devis priekšroku trešās personas – automašīnas Audi vadītāja *M.P.* sniegtajiem paskaidrojumiem un secinājis, ka pieteicējs nav ievērojis Ceļu satiksmes noteikumu 119.punkta prasības. Līdz ar to, tiesai jāpārbauda, vai atbildētāja secinājums ir pamatots.

[8] Atbilstoši LAPK 243.pantam šajā lietā ir šādi pierādījumi:

[8.1] *M.P.* 2009.gada 24.septembra paskaidrojums, kurā norādīts, ka šajā dienā viņš braucis ar automašīnu Audi pa autoceļu Rīga-Daugavpils, virzienā uz Daugavpili, un pie veikala „Liepkalni" apdzinis motociklu, atgriezies savā braukšanas joslā un turpinājis kustību apmēram 400m, kad pēkšņi motocikla vadītājs, apdzenot pa labo pusi, aizķēris viņa vadītās automašīnas labo spoguli un notika sadursme (*lietas 52.lapa*);

[8.2] *J.Z.* (pieteicējs) 2009.gada 24.septembra paskaidrojums, kurā norādīts, ka šajā dienā braucis ar motociklu pa autoceļu Rīga-Daugavpils, virzienā uz Jēkabpili, un pirms pagrieziena uz Jēkabpili automašīnas vadītājs apdzinis viņu un pēc šī manevra automašīnas vadītājs sācis bremzēt un *spiest* viņu pie ceļa labās malas, tādējādi automašīnas vadītājs izraisīja sadursmi ar viņa vadīto motociklu. Automašīnas vadītājs manevra laikā nogrieza ceļu un automašīna ar labās puses spārnu ietriecās motociklā, viņš nespēdams izvairīties no sadursmes un nepaspējot sabremzēties, atsities pret ceļa malu un nokritis (*lietas 54.lapa*);

[8.3] 2009.gada 24.septembrī noformētajā ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā Nr.EZ 110166 norādīts, ka 2009.gada 24.septembrī plkst.18.10 autoceļa Rīga-Daugavpils 117,6km notikusi sadursme starp pieteicēja vadīto motociklu un *M.P.* vadīto automašīnu Audi; bojāti transportlīdzekļi, cietušie nav; pievienota ceļu satiksmes negadījuma shēma (*lietas 45.-46.lapa*);

[8.4] 2009.gada 9.oktobrī pieņemts lēmums par auto tehniskās ekspertīzes noteikšanu (*lietas 47.lapa*). Ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja 2009.gada 27.novembra eksperta atzinumu Nr.09-1731 (turpmāk – Atzinums) secināts, ka iespējamā sadursmes vieta ir abu transportlīdzekļu kustības joslā; pirms sadursmes motocikls atradies taisnvirziena kustībā savā kustības joslā, bet automašīna Audi, virzoties pa to pašu kustības joslu, veikusi motocikla apsteigšanas manevru; automašīna Audi ar virsbūves labās puses priekšējo daļu kontaktējusies ar motocikla kreiso pusi; sadursmes brīdī automašīnas Audi garenass bija nedaudz vērsta uz labo pusi attiecībā pret kustības joslas virzienu. Līdz ar to norādīts, ka automašīnas Audi vadītājam no kustības drošības viedokļa bija jārīkojas atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 10. un 119.punkta prasībām, bet motocikla vadītājam atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 10. un 113.punkta prasībām. Automašīnas Audi vadītāja rīcība neatbilst Ceļu satiksmes noteikumu prasībām, kas bija ceļu satiksmes negadījuma rašanās iemesls, bet eksperta rīcībā nav objektīvu datu, kas liecinātu par motocikla vadītāja rīcības neatbilstību Ceļu satiksmes noteikumu prasībām (*lietas 49.-50.lapa*);

[8.5] 2009.gada 16.decembrī noformēts administratīvā pārkāpuma protokols un pieņemts lēmums Nr.PD 070256, kurā konstatēts, ka *M.P.* 2009.gada 24.septembrī plkst.18.10, vadot automašīnu Audi uz ceļa Rīga-Daugavpils un veicot tajā pašā virzienā pa priekšu braucošā motocikla apsteigšanu, izvēlējies intervālu, kas nenodrošina ceļu satiksmes drošību, kā rezultātā notika sadursme. Līdz ar to *M.P.* izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas noteikts LAPK 149.[8] panta 25.daļā un piemērots administratīvais sods – brīdinājums (*lietas 51.lapa*);

[8.6] *M.P.*, apstrīdot 2009.gada 16.decembrī pieņemto lēmumu [8.5], savā 2010.gada 14.janvāra sūdzībā norādījis, ka nepiekrīt ne apskates protokolam [8.3], ne atzinumam [8.4], jo shēma sastādīti pavirši, atzinums sastādīts bez pierādījumiem. Papildus paskaidrojis, ka pieteicējs ar paātrinājumu braucis garām viņam pa labo pusi un aizķēris viņa vadītās automašīnas spoguli, kā rezultātā pieteicējs zudēja vadāmību un krita. Neesot strauji bremzējis (*lietas 42.lapa*);

[8.7] *M.P.* (automašīnas Audi pasažieris, *M.P.* brālis) savā 2010.gada 11.februāra paskaidrojumā norādījis, ka ar brāli braukuši uz mājām pa autoceļu Rīga-Daugavpils, Daugavpils virzienā. Automašīnu vadījis brālis un pie „Liepkalniem" apdzinis motociklu, kas braucis tajā pašā virzienā. Pēc apdzīšanas manevra automašīna atgriezās savā braukšanas joslā; pa priekšu brauca smagās automašīnas. Pēc apmērām 300m automašīnu kolonna samazinājusi ātrumu, viņi turpinājuši braukt aiz smagajām automašīnām. Tad aptuveni pēc 200m motocikls, kas brauca viņiem aizmugurē, strauji paātrināja ātrumu un braucot viņiem garām pa labo pusi, ar motocikla stūri aizķēra automašīnas sānu skata spoguli labajā pusē (*lietas 58.lapa*);

[8.8] Pieteicējs savā 2010.gada 19.februāra paskaidrojumā papildus iepriekš sniegtajiem paskaidrojumiem [8.3] norādījis, ka jau pirms Kokneses, kur bija garš taisns posms, sācis *skrieties* ar automašīnu Audi – vairākkārt veicot apdzīšanas manevrus no abu transportlīdzekļu puses. Jau iepriekš automašīnas vadītājs mēģinājis viņu apturēt, bet viņš pabraucis tam garām. Vēlāk automašīna Audi atkal pabrauca garām un, samazinot ātrumu, sāka tuvoties ceļa malai, savukārt viņš pa brīvo malu mēģinājis ar paātrinājumu tikt garām. Tas neizdevās un notika sadursme, aizķerot automašīnas labo sānu un spoguli. Uzskata, ka abi transportlīdzekļu vadītāji ir vainīgi notikušajā (*lietas 56.lapa*);

[8.9] Lietā pievienotas fotogrāfijas, kurā redzami automašīnas Audi bojājumi (*lietas 59.-62.lapa*).

[9] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka tie ir pretrunīgi, lai izdarītu secinājumu, ka tikai viena transportlīdzekļa vadītāja rīcībā būtu saskatāma Ceļu satiksmes noteikumu prasību neievērošana. Proti, tieši pretēji Lēmumā konstatētajam, no abu transportlīdzekļu vadītāju sniegtajiem paskaidrojumiem un atzinuma var izdarīt secinājumu, ka gan pieteicēja, gan trešās personas – automašīnas vadītāja rīcībā ir saskatāmas Ceļu satiksmes noteikumu prasību neievērošana, kā rezultātā notika abu šo transportlīdzekļu sadursme.

Tiesa šādu secinājuma pamato ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[10] Tiesa uzskata, ka atbildētājs ir nepamatoti piemērojis Ceļu satiksmes noteikumu 119.punktu (šī norma iekļauta Ceļu satiksmes noteikumu 9.nodaļā, kas reglamentē braukšanas ātrumu, distanci un intervālu).

Ceļu satiksmes noteikumu 119.punkts noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam atkarībā no braukšanas ātruma jāizvēlas tāda distance, lai, priekšā braucošajam transportlīdzeklim bremzējot, būtu iespējams izvairīties no sadursmes, kā arī jāizvēlas tāds intervāls, kas nodrošina ceļu satiksmes drošību.

Sistēmiski tulkojot šo normu (*tiesību normas satura iztulkojums kopsakarā ar citām normām, ņemot vērā tās vietu un nozīmi konkrētajā normatīvajā aktā*), tiesa secina, ka tās mērķis ir ierobežot braukšanas ātrumu, kā arī regulēt intervālu un distanci, kas jāievēro transportlīdzekļa vadītājam, ja pa to pašu joslu priekšā braucošs transportlīdzeklis sāktu bremzēt. Tātad šo normu konkrētajā gadījumā būtu jāattiecina uz tādām pieteicēja darbībām, kas būtu veiktas brīdī, kad priekšā braucošā automašīna būtu uzsākusi bremzēšanu, tādējādi radot satiksmei bīstamu situāciju.

No lietas materiāliem viennozīmīgi neizriet, ka automašīnas Audi vadītājs, apdzenot pieteicēja vadīto motociklu un atgriežoties savā braukšanas joslā, būtu bremzējis un pieteicējs nebūtu mēģinājis izvairīties no satiksmei bīstamas situācijas – priekšā braucošās automašīnas.

No lietas materiāliem – no pašu ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto personu paskaidrojumiem un eksperta atzinuma izriet, ka konkrētajā gadījumā ir veikts apdzīšanas/apsteigšanas manevrs.

[11] Tiesa, atzīstot, ka šajā lietā Ceļu satiksmes noteikumu 119.punkts ir piemērots nepamatoti, secina, ka, visticamāk, ceļu satiksmes negadījums ir noticis nevis tā iemesla dēļ, ka pieteicējs būtu izdarījis pareizu vai nepareizu izvēli, izvēloties nepietiekošu distanci vai intervālu starp transportlīdzekļiem, bet gan tāpēc, ka ir noticis apdzīšanas manevrs no automašīnas vadītāja puses un apsteigšanas manevrs no motocikla vadītāja puses. Tātad, primāri bija jāvērtē, kurš no transportlīdzekļu vadītājiem neievēroja tās tiesību normas, kas regulē apdzīšanas vai apsteigšanas manevra drošu veikšanu.

Šādas situācijas ir reglamentētas Ceļu satiksmes noteikumu 10.nodaļā, un konkrēti, 121.-122.punktā.

Ceļu satiksmes noteikumu 121.punkts noteic, ka pirms apdzīšanas sākuma transportlīdzekļa vadītājam jāpārliecinās par to vai apdzīšanas manevrs būs drošs, tostarp, vai pēc apdzīšanas viņš varēs atgriezties iepriekšējā braukšanas joslā (brauktuves pusē), netraucējot apdzenamo transportlīdzekli (121.4.punkts), savukārt, 122.punkts noteic, ka apdzenamā transportlīdzekļa vadītājam aizliegts traucēt apdzīšanu (palielināt braukšanas ātrumu u.tml.).

Līdz ar to ceļu satiksmes dalībnieku rīcība ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā bija jāvērtē tieši minēto normu kontekstā, kas dotu objektīvākus rezultātus lietas faktisko apstākļu noskaidrošanā.

Kā var secināt no Lēmuma, šāda versija nav vērtēta, jo atbildētājs no lietā esošajiem pierādījumiem uzmanību pievērsis abu transportlīdzekļu vadītāju rīcības sekām, bet ne to cēloņiem, tas ir, viss notikums netika novērtēts kopumā, kas nepārprotami izsecināms no abu transportlīdzekļu vadītāju sniegtajiem paskaidrojumiem par apdzīšanas/apsteigšanas manevra veikšanu.

[12] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja darbībās nav saskatāms Ceļu satiksmes noteikumu 119.punkta prasību neievērošana. Līdz ar to Lēmumā nepamatoti secināts, ka pieteicējs būtu izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 149.^{8} panta 25.daļā.

Tiesa secina, ka atbildētājs ir nepareizi kvalificējis pieteicēja veiktās darbības, tāpēc Lēmums saskaņā ar LAPK 286.panta pirmās daļas 2.punktu jāatceļ un lieta jānosūta jaunai izskatīšanai.

Tomēr saskaņā ar LAPK 239.panta 7.punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība ir jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi. LAPK 37.panta pirmā

daļa noteic, ka administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Kā izriet no lietā esošajiem materiāliem, iespējamais administratīvais pārkāpums ir ticis izdarīts 2009.gada 24.septembrī, - tātad šajā lietā jauna izskatīšana nav iespējama, jo ir beidzies LAPK 37.pantā paredzētais administratīvās lietvedības termiņš. Tādējādi saskaņā ar LAPK 286.panta pirmās daļas 3.punktu ir pamats izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 7.punktu un 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *J.Z.*, personas kods */personas kods/*, pieteikumu.

Atcelt Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa priekšnieka pienākumu izpildītāja 2010.gada 22.februāra lēmumu Nr.VP2/PD070256 un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese S.Ozola